

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 402/2017-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. novembra 2017 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka, sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Milana Ľalíka o sťažnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Janou Šepelovou, Štefánikova 17, Humenné, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Michalovce v konaní vedenom pod sp. zn. 15 P 308/2014, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Michalovce v konaní vedenom pod sp. zn. 15 P 308/2014 porušené boli.

2. Okresnému súdu Michalovce v konaní vedenom pod sp. zn. 15 P 308/2014 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietáhov.

3. [REDACTED] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je Okresný súd Michalovce povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Michalovce je povinný nahradiť [REDACTED] trovy konania v sume 468,51 € (slovom štyristošesťdesiatosem eur a päťdesiatjeden centov) na účet advokátky JUDr. Jany Šepel'ovej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. augusta 2017 doručená s'ťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „s'ťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 P 308/2014 (ďalej len „namietané konanie“).

2. S'ťažovateľka uviedla, že 15. októbra 2014 podala na okresnom súde návrh na zvýšenie výživného a úpravu styku proti žalovanému [REDACTED] (ďalej len „žalovaný“), za účasti maloletej dcéry [REDACTED]. Konanie je vedené okresným súdom pod sp. zn. 15 P 308/2014. Prvé pojednávanie vo veci sa konalo 29. júna 2015 a bolo odročené na 30. september 2015, ďalšie pojednávanie sa uskutočnilo 18. novembra 2015 a bolo odročené na 29. január 2016. Toto pojednávanie sa nekonalo z dôvodu neodkladnej služobnej cesty právneho zástupcu žalovaného a bolo odročené na 30. marec 2016, ktoré bolo zase odročené na neurčito pre účely nariadenia znaleckého dokazovania znalcom z odboru psychológie. Uznesenie o nariadení znaleckého dokazovania bolo vydané až 3. októbra 2016 (po viac ako polroku). Vypracovaním znaleckého posudku bola poverená

znalkyňa [REDAKOVANÉ], ktorej bola uložená lehota 40 dní na vypracovanie znaleckého posudku, súčasne účastníkom konania bola uložená povinnosť poskytnúť znalkyni súčinnosť, a to pod následkom uloženia poriadkových opatrení. Znalkyňa po doručení uznesenia požiadala o predĺženie lehoty na vypracovanie znaleckého posudku na 80 dní z rôznych dôvodov a 23. januára 2017 okresnému súdu vrátila spis s odôvodnením, že žalovaný sa na znalecké vyšetrenie nedostavil, pričom doporučený list sa jej mal vrátiť s poznámkou poštového doručovateľa, že adresát je neznámy. Znalkyňa taktiež súdu uviedla, že žalovaný jej oznámil, že stanovený termín vyšetrenia mu nevyhovuje, pretože má naplánovanú zahraničnú cestu. Z uvedeného dôvodu okresný súd 30. januára 2017 vyzval žalovaného na podanie vysvetlenia, z akého dôvodu nespolupracuje s ustanovenou znalkyňou.

3. Sťažovateľka tiež namietala, že aj napriek dvom sťažnostiam na prietahy v konaní podaným predsedovi okresného súdu a jeho ubezpečenie, že spis bude obratom vrátený znalkyni na zabezpečenie úkonov znaleckej činnosti a na urýchlené predloženie znaleckého posudku, sa spis stále nachádza na okresnom súde.

4. Podľa názoru sťažovateľky sa postup okresného súdu v namietanom konaní vyznačuje nečinnosťou, ako aj neefektívnou činnosťou, ktorej dôsledkom sú nielen zbytočné prietahy v jednotlivých obdobiach konania, ale aj celková neprimeraná dĺžka doterajšieho konania v právne jednoduchej, ale zároveň dôležitej veci, akou je úprava práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu.

5. Sťažovateľka zdôraznila, že okresný súd nie je schopný ani za tri roky rozhodnúť o jej návrhu, zákonná sudkyňa vyzýva na predloženie rôznych dokladov a potvrdení iba sťažovateľku, pričom zo strany žalovaného neboli predložené žiadne výpisy z jeho účtov v bankách. Podľa sťažovateľky je otázne, či je vôbec potrebné znalecké dokazovanie, pretože žalovaný sa s maloletou stretáva a kontaktuje len sporadicky, nikdy nedodržiaval a ani nedodržiava súdnym rozhodnutím určený styk. Výživné na maloletú bolo naposledy určené rozsudkom z 20. septembra 2011, teda pred takmer šiestimi rokmi. Od tej doby sa podstatne zmenili okolnosti, hlavne na strane maloletej dcéry.

6. Podľa sťažovateľky prejednávacia vec patrí k štandardnej agende všeobecných súdov, ktorá nie je zložitá, takže ju okresný súd mal skončiť do niekoľkých mesiacov.

7. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [redacted]..., [redacted] na spravodlivé prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Michalovce v konaní vedenom pod sp. zn. 15P/308/2014 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Michalovce v konaní vedenom pod sp. zn. 15P/308/2014 prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

3. [redacted], [redacted], [redacted] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 7.000,- eur, ktoré je Okresný súd Michalovce povinný zaplatiť jej do dvoch mesiacov od doručenia nálezu.

4. Okresný súd Michalovce je povinný uhradiť [redacted], [redacted], [redacted] trovy právneho zastúpenia v sume 312,34 eur na účel jej právnej zástupkyne do dvoch mesiacov od doručenia nálezu.“

8. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní zistil, že sú splnené všetky ústavné a zákonné predpoklady na prijatie sťažnosti sťažovateľky na ďalšie konanie, a preto ju uznesením č. k. I. ÚS 402/2017-10 z 31. augusta 2017 prijal na ďalšie konanie [§ 25 ods. 1 a 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] v časti namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v namietanom konaní, vo zvyšnej časti sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

9. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval 7. septembra 2017 predsedu okresného súdu, aby sa vyjadril k otázke vhodnosti ústneho pojednávania, a zároveň ho vyzval, aby sa vyjadril k sťažnosti.

10. Okresný súd vo svojom stanovisku sp. zn. 1 SprV/507/2017 doručenom ústavnému súdu 29. septembra 2017 uviedol:

„Zo súdneho spisu 15P/308/2014 vyplýva, že po doručení návrhu matky na zvýšenie výživného a úpravu styku bol doručený 15.10.2014. Súčasne s podaním návrhu osobitnej žiadosti matka navrhovateľky požiadala o ustanovenie advokáta. Už dňa 6.11.2014 bola žalobkyňa vyzvaná, aby predložila doklady preukazujúce jej majetkové pomery. Ďalším úkonom súdu z 19.1.2015 bola matka maloletej vyzvaná k oznámeniu, či zo strany Centra právnej pomoci jej bol ustanovený advokát. Pokynom z 4.2.2015 súd v rámci prípravy pojednávania vyzval otca dieťaťa, aby sa v lehote 10 dní písomne vyjadril k návrhu a predložil požadované doklady. Zároveň bol požiadany kolízny opatrovník, aby vykonal šetrenie v rodine maloletého. Na dopravnom inšpektoráte v Michalovciach bolo zisťované vlastníctvo k motorovým vozidlám zo strany matky navrhovateľky. Zároveň uznesením z 4.2.2015 bol ustanovený kolízny opatrovník maloletej.

V písomnom podaní doručenom súdu 20.3.2015 otec maloletej žiadal návrh na zvýšenie výživného zamietnuť a určiť striedavú osobitnú starostlivosť rodičov k maloletému dieťaťu. V pripojenej žiadosti otec požadoval lehotu k predloženiu dokladov predĺžiť do 25.3.2015.

Úkonom súdu z 1.6.2015 bol určený termín pojednávania na 29.6.2015. Súčasne bola vyzvaná matka k predloženiu dokladov o výške výdavkov na dieťa. Návrh otca na úpravu striedavej osobnej starostlivosti bol doručený ostatným účastníkom konania. Na pojednávaní boli vykonávané dôkazy a pojednávanie bolo odročené na deň 30.9.2015. Uznesením sudkyňa uložila matke predložiť doklady o výške výdavkov za lieky maloletej a lekárske správy o jej zdravotnom stave. Otcovi bolo uložené predložiť doklady o svojich výdavkoch. 1 na pojednávaní 30.9.2015 boli vykonávané dôkazy. To bolo následne odročené na deň 18.11.2015. Na ňom bolo zároveň matke uložené, aby zabezpečila účasť maloletej na jej výsluchu 3.11.2015 a predložiť mzdový list od svojho zamestnávateľa. 18.11.2015 sa uskutočnilo pojednávanie vo veci, na ňom boli vykonávané dôkazy.

Kolíznemu opatrovníkovi bola uznesením uložená povinnosť vykonať šetrenie rodinného a východného prostredia u oboch rodičov.

Dňa 10.12.2015 navrhovateľka doručila súdu návrh na úpravu styku. Ten súd 20.1.2016 doručoval otcovi a toho zároveň vyzval, aby predložil výpisy z účtov v peňažných ústavoch.

Pojednávanie, ktoré sa malo uskutočniť 29.1.2016 bolo odročené na deň 30.3.2016 z dôvodu neodkladnej služobnej cesty právneho zástupcu otca. Dňa 30.3.2016 uskutočnené pojednávanie vo veci, vykonávané dôkazy. Sudkyňa matke uznesením z toho istého dňa uložila predložiť výpisy z účtov. Toto pojednávanie bolo odročené na neurčito za účelom nariadenia znaleckého dokazovania. Výpisy z účtov doručila matka súdu 3.6.2016. Uznesenie o nariadení znaleckého dokazovania bolo vydané 3.10.2016 a v ňom lehota k vypracovaniu posudku určená 40 dní. Znalčka dňa 14.11.2016 požiadala o predĺženie lehoty k vypracovaniu znaleckého posudku. Spis bol doručovaný znalčkyni 8.12.2016. Dňa 20.1.2017 znalčka spis vrátila súdu z dôvodov neposkytovania súčinnosti pri vypracovaní znaleckého posudku zo strany otca. Výzvou z 30.1.2017 súd vyzval otca i matku k prešetreniu dôvodov neposkytovania súčinnosti otcom. Podľa úradného záznamu z 7.2.2017 /č.1.308 spisu/, otec súčinnosť neposkytoval z dôvodu dlhodobého pobytu v Austrálii - do konca marca 2017. Spis bol preto opätovne predložený znalčkyni k vypracovaniu znaleckého posudku dňa 3.7.2017. Následne znalčka spis vrátila súdu bez vypracovania znaleckého posudku. Ako dôvod uvádzala pracovnú vyťaženosť a zdravotné dôvody. Poslednými úkonmi súdu sú nariadenie termínu výsluchu maloletej z 8.9.2017 na deň 5.10.2017 a uznesenie o uložení poriadkovej pokuty znalčkyni za nevykonanie znaleckého úkonu, zo dňa 25.9.2017.

Z prehľadu procesných úkonov súdu i účastníkov je zrejmé, že až do októbra 2010 bola vec vybavovaná v zásade plynule, bez zbytočných prieťahov. Predĺženie doby konania bolo v období 10/2016-7/2017 jednoznačne spôsobené bezdôvodným vrátením spisu zo strany znalčkyne. Sudkyňa takéto správanie vyhodnotila ako porušenie povinnosti vypracovať znalecký úkon a 25.9.2017 uložila znalčkyni poriadkovú pokutu 150.-EUR.

Pri posudzovaní sťažnosti je potrebné pozornosť ústavného súdu upriamiť i na správanie sa matky ako účastníčky konania. V priebehu konania zmenila návrh na jeho začatie /podanie doručené súdu 10. i 2.2015/. V inom prípade napríklad nedodrжала súdom

stanovenú lehotu k predkladaniu dôkazov. Výpisy zo svojich bankových účtov predložila s viac ako 2-mesačným meškaním - až k 30.6.2017.

Nemožno súhlasiť s tvrdením sťažovateľky, že vec nie je skutkovo náročná. Zo strany súdu i účastníkov boli predložené mnohé listinné dôkazy a obsah spisu obsahuje veľké množstvo skutočností, ktoré je potrebné vyhodnotiť.

Na základe uvedeného navrhujeme sťažnosť zamietnuť.

Okresný súd Michalovce súhlasí, aby Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania. “

11. Právna zástupkyňa sťažovateľky vo svojom stanovisku k vyjadreniu predsedu okresného súdu doručenom ústavnému súdu 17. októbra 2017 uviedla:

„V prvom rade oznamujem, že súhlasím s tým, aby podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/ 1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, konaní pred nim a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov Ústavný súd Slovenskej republiky upustil od pojednávania o prijatom návrhu, pretože mám zato, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

K vyjadreniu Okresného súdu Michalovce zo dňa 25.09.2017 udávam:

V podanej sťažnosti doručenej Ústavnému súdu Slovenskej republiky boli uvedené dôvody, pre ktoré namietame porušenie základného práva sťažovateľky.

Okresný súd Michalovce sa vo svojom vyjadrení zo dňa 25.09.2017 snaží preniesť podiel viny, že prejednávaná vec nebola do dnešného dňa skončená na samotnú sťažovateľku, čo je prinajmenej zarážajúce a absurdné...

Podľa môjho názoru celé konanie vo veci zvýšenia výživného na mal. [REDAKOVANÉ] dcéru sťažovateľky, ktoré trvá tak dlho, ako je to v danej veci, ktorá navyše nevykazuje osobitný stupeň zložitosti, možno už len na základe jeho posúdenia v globále považovať za nezlučiteľné s imperatívom vyjadreným v čl. 48 ods. 2 ústav v a v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Takáto zdlhavosť konania predlžuje stav právnej neistoty dotknutej osoby do tej miery, že sa jej právo na súdnu ochranu stáva iluzórnym, a teda ho ohrozuje vo svojej podstate (mutatis mutandis I. ÚS 39/00)...“

12. Vzhľadom na uvedené ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

13. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

14. Sťažovateľka sa sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v jej právnej veci.

15. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a obsahom práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k označeným právam v zásade identické.

16. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným

spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak, ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

17. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z čl. 17 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), ktorý určuje, že súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb, ďalej z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania (obdobne predtým § 6 a § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016).

18. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna, faktická, prípadne procesná zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľky.

19. Predmetom konania pred okresným súdom je zvýšenie výživného a úprava styku s maloletou, v ktorom sťažovateľka vystupuje v procesnom postavení žalobkyne proti žalovanému. Ústavný súd konštatuje, že ide spor, ktorý patrí do štandardnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Zo skutočností uvedených sťažovateľkou a okresným súdom, ako aj vyplývajúcich z predloženého súdneho spisu možno vyvodiť určitú skutkovú

zložitosť posudzovaného konania vyplývajúcu z potreby vykonania znaleckého dokazovania.

20. Správanie sťažovateľky je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na ťarchu sťažovateľky pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom.

21. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup okresného súdu v napadnutom konaní.

Zo sťažnosti a spisového materiálu vyplýva, že namietané súdne konanie začalo podaním žaloby na okresnom súde 15. októbra 2014 a dosiaľ nebolo okresným súdom vo veci vydané žiadne meritórne rozhodnutie.

Ústavný súd konštatuje, že obdobie od začatia konania na okresnom súde 15. októbra 2014 do 30. marca 2016, keď bolo pojednávanie odročené na neurčito z dôvodu nariadenia vykonania znaleckého dokazovania znalcom z odboru psychológie, nemožno charakterizovať ako obdobie úplnej nečinnosti okresného súdu, keďže v tomto období okresný súd vykonával procesné úkony priebežne. V konaní sa uskutočnilo v uvedenom období niekoľko pojednávaní. Prvé pojednávanie sa konalo 29. júna 2015, keď okresný súd vypočul sťažovateľku a zástupkyňu kolízneho opatrovníka. Pojednávanie bolo pre účely doplnenia dokladov odročené na 30. september 2015, keď okresný súd na pojednávaní vypočul účastníkov konania. K meritu veci sa taktiež vyjadril kolízny opatrovník. Pojednávanie bolo odročené na 18. november 2015. Okresný súd nariadil výsluch maloletej, ktorý sa uskutočnil 2. novembra 2015 na okresnom súde. Dňa 18. novembra 2015 sa uskutočnilo ďalšie pojednávanie, ktoré bolo odročené na 29. január 2016 z dôvodu, že žalovaný opakovane požiadal o prešetrenie ním navrhovanej striedavej starostlivosti. Pojednávanie konané 29. januára 2016 bolo taktiež odročené z dôvodu ospravedlnenej neúčasti právneho zástupcu žalovaného. Ďalšie pojednávanie sa uskutočnilo 30. marca

2016. Predmetné pojednávanie bolo z dôvodu nariadenia vykonania znaleckého dokazovania znalcom z odboru psychológie odročené na neurčito.

Obdobie od 30. marca 2016, keď bolo nariadené vykonanie znaleckého dokazovania, do 3. októbra 2016, keď bolo vydané uznesenie o nariadení znaleckého dokazovania (a v ňom uvedená lehota 40-dňová lehota na vykonanie znaleckého dokazovania), ústavný súd identifikoval ako obdobie úplnej nečinnosti okresného súdu, ktorá trvala takmer šesť mesiacov.

Ustanovená znalkyňa 14. novembra 2016 požiadala o predĺženie lehoty na vypracovanie znaleckého posudku. Súdny spis bol znalkyni doručený 8. decembra 2016. Znalkyňa spis vrátila okresnému súdu 20. januára 2017 z dôvodu neposkytovania súčinnosti pri vypracovaní znaleckého posudku zo strany otca. Okresný súd vyzval 30. januára 2017 účastníkov konania na prešetrenie dôvodov neposkytovania súčinnosti otcom, ktorý súčinnosť neposkytoval z dôvodu dlhodobého pobytu v Austrálii trvajúceho do konca marca 2017. Súdny spis bol opätovne predložený ustanovenej súdnej znalkyni 3. júla 2017 pre účely vypracovania znaleckého posudku. Ustanovená znalkyňa spis vrátila súdu bez vypracovania znaleckého posudku, pričom ako dôvod uviedla pracovnú vyťaženosť a zdravotné dôvody. Dňa 25. septembra 2017 bolo okresným súdom vydané uznesenie o uložení poriadkovej pokuty znalkyni za nevykonanie znaleckého úkonu.

22. V súvislosti s vyjadrením okresného súdu, v ktorom boli popísané jednotlivé procesné úkony súdu, ústavný súd poukazuje na svoju rozsiahlu konštantnú judikatúru, z ktorej vyplýva, že nielen nečinnosť, ale aj neefektívna, resp. nesústredená činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa s'ťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (obdobne napr. IV. ÚS 22/02, IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS 7/2011).

Ústavný súd taktiež podotýka, že zvýšenie výživného pre maloleté dieťa je vec, ktorej povaha si vyžaduje osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu súdneho konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená (§ 157

Civilného sporového poriadku) a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie (mutatis mutandis I. ÚS 19/00, I. ÚS 145/03, I. ÚS 142/03, I. ÚS 376/06, III. ÚS 90/07, III. ÚS 109/07).

23. Ústavný súd po komplexom posúdení všetkých okolností daného prípadu z hľadiska predmetu konania, správania sťažovateľky a postupu okresného súdu, zohľadňujúc celkovú dĺžku konania a skutočnosť, že vo veci nie je ani po troch rokoch právoplatne rozhodnuté, dospel k záveru, že v postupe okresného súdu došlo k zbytočným prietťahom v napadnutom konaní, a preto rozhodol, že bolo porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výrokovej časti tohto nálezu.

III.

24. Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Pretože ústavný súd zistil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu, prikázal okresnému súdu, ktorý vo veci aktuálne koná, aby vo veci konal bez zbytočných prietťahov (bod 2 výroku nálezu).

25. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli podľa odseku 1 porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

26. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov

sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

27. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti požadovala finančné odškodnenie v sume 7 000 €, ktoré odôvodňovala dlhoročnou právnou neistotou, ako aj tou skutočnosťou, že doterajší priebeh konania vykazuje znaky zbytočných prietáhov.

28. Ústavný súd pri rozhodovaní o finančnom zadosťučinení vzal do úvahy najmä charakter predmetu konania, obdobie právnej neistoty sťažovateľky, jej správanie počas predmetného konania, celkovú dĺžku namietaného konania a skutočnosť, že vo veci zistil porušenie základného práva. Súčasne sa ústavný súd riadil úvahou, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia nie je prípadná náhrada škody (napr. III. ÚS 339/07, III. ÚS 46/08 a pod.) Ústavný súd aplikoval zásadu spravodlivosti a zároveň sa riadil úvahou, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pociťovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou. Berúc do úvahy aj všetky uvedené okolnosti ústavný súd považoval za odôvodnené priznať pre sťažovateľku celkovú sumu 1 000 € ako primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

29. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

30. Sťažovateľke vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, spísanie ústavnej sťažnosti,

stanovisko k vyjadreniu okresného súdu) uskutočnené v roku 2017. Základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2017 je 147,33 € a hodnota režijného paušálu je 8,84 €. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania z dôvodu jej právneho zastúpenia advokátom v celkovej sume 468,51 €.

31. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP).

32. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. novembra 2017